

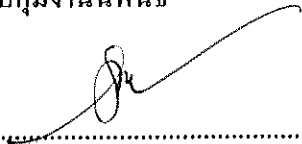
การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์

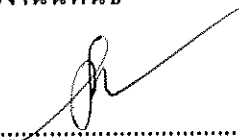
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา  
กรกฎาคม 2561  
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

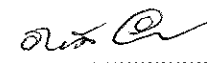
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา  
งานนิพนธ์ของ ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

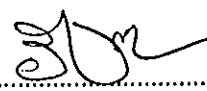
  
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก  
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

  
..... ประธาน  
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวิ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

  
..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)  
วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

## กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำ จากท่าน ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรดี อนันต์นารี กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียด ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และสำเร็จถูกต้องเรียบร้อย จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงานนิพนธ์ รวมทั้งนายศักรินทร์ สายัณห์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองกันเกรา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่คุณบิดามารดา คือ นายปรีชา เอี่ยมสุนทรและนางสมเพียร เอี่ยมสุนทร ผู้ให้ชีวิตและอนาคต ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ชี้แนะและวางพื้นฐานการศึกษาให้ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณา ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้จนประสบผลสำเร็จดังความมุ่งหมายทุกประการ

ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์

56920350: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ/ โรงเรียนในฝัน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาของ เขต 3

ข้อผูก ศรีจันทร์อินทร์: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 (TEACHER'S PARTICIPATION  
IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE TEACHERS IN LAB SCHOOL UNDER  
THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการ  
ควบคุมงานนิพนธ์: สถาพร พงษ์พิบูล, ปร.ด. 91 หน้า, ปี พ.ศ. 2561.

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู  
โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ  
ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและ  
ด้านการวัดผลและประเมินผลกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล  
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .58 - .90  
และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบน  
มาตรฐาน ( $SD$ ) การทดสอบค่าที ( $t$ -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way  
ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและ  
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน  
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกัน  
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

56920350: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION/ LAB SCHOOL/ THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 CHOPHAKA SRICHAN-IN: TEACHER'S PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE IDEALS SCHOOLS UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISOR: SATAPORN PRUETIKUL, Ph.D. 91 P. 2018.

The purposes of this research were to study teachers' participation in academic administration of the Ideal schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2. Academic participation in this study includes 1) Curriculum and Applying, 2) Learning and Teaching management, 3) Instructional Media, and 4) Assessment and evaluation. The sample was 86 teachers working in the ideal schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2, as classified by gender, levels of education and work experiences. The data collection instrument in this study was a 5 rating scale questionnaire with the item discriminate power between .58 - .90 and the reliability of .98. The statistics for data analysis were Mean ( $\bar{X}$ ), Standard Deviation ( $SD$ ),  $t$ -test and One-way ANOVA

The findings of the study were as follows:

1. Teachers' participation in academic administration in Ideal schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and each aspects, was found at a high level.

2. The comparison of teachers' participation in academic administration in Ideal schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 as classified by education levels and work experiences, as a whole and each aspect, showed no statistically significant difference.

3. The comparison of teachers' participation in academic administration of Ideal schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 as classified by gender, as a whole and each aspect, showed had no statistically significant difference; except assessment and evaluation which reported statistically significant different at the .05 level.

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
สารบัญ .....	ฉ
สารบัญตาราง .....	ช
สารบัญภาพ .....	ญ
บทที่	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	4
คำถามของการวิจัย .....	4
สมมติฐานการวิจัย .....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย .....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย .....	6
ขอบเขตของการวิจัย .....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 .....	10
ขอบข่าย การกิจบริหารและจัดการสถานศึกษา .....	14
การบริหารงานวิชาการ .....	16
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม .....	26
การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ .....	31
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย .....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย .....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล .....	43

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	46
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
สรุปผลการวิจัย .....	59
อภิปรายผล .....	60
ข้อเสนอแนะ .....	66
บรรณานุกรม .....	67
ภาคผนวก .....	74
ภาคผนวก ก .....	75
ภาคผนวก ข .....	79
ภาคผนวก ค .....	85
ภาคผนวก ง .....	89
ประวัติย่อของผู้วิจัย .....	91

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูใน โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ..... 42
2	ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ..... 48
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ..... 48
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ..... 49
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ..... 50
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน ..... 51
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ..... 52
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ..... 53
9	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ..... 54



## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา .....	54
11	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา .....	55
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .....	56
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .....	57
14	ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความเป็นสาระทางวิชาการ ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ .....	86
15	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 .....	90

## สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย .....	5
2	โครงสร้างการบริหาร .....	13

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การเมือง วัฒนธรรม ด้านการศึกษาและเทคโนโลยี ต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษาจะช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเองรู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัย มีทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคลเมื่อบุคคลมีการศึกษาที่สมบูรณ์ย่อมใช้ความรู้และสติปัญญาของตนในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคลได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่การพัฒนาการศึกษาของไทยในระยะที่ผ่านมาประสบความสำเร็จอย่างสูงยิ่งในด้านปริมาณแต่ด้านคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา รัฐบาลไม่สามารถสร้างคนให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอในการแข่งขันระดับชาติได้ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) จึงมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะ และคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และพลเมืองดีของโลก โดยมุ่งปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ คือ เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของไทย การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคม (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 7) อย่างไรก็ตาม คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องตระหนักและร่วมกันดำเนินการให้บรรลุผลในที่สุด

การศึกษามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นการเตรียมคนให้มีความพร้อม สำหรับการแข่งขันในสังคมโลก จากการศึกษาของที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ โดยเฉพาะเมื่อสังคมคาดหวังให้การศึกษาเตรียมคนให้พร้อมกับการแข่งขันในสังคมโลกด้วยแล้วก็ยิ่งทำให้เห็นถึงความล้มเหลว ความล้าหลังของการศึกษาไทยได้อย่างชัดเจน (รุ่ง แก้วแดง, 2542, หน้า 3) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการศึกษาของไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน เป็นระบบบริหารแบบราชการมีลักษณะเป็นองค์กรระบบปิดรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางมีสายการบังคับบัญชา

ที่ไม่คล่องตัว การทำงานล่าช้าไม่สามารถตอบสนองปัญหาของสังคมได้ การจัดการศึกษาของประเทศไทยจึงไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบายและความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดังบทบัญญัติไว้ในมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาก้าวไปอย่างมีเอกภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้โดยมุ่งการศึกษาที่เป็นเลิศด้วยการทำให้โรงเรียนมีคุณภาพการเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพและ ผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากลแนวนโยบายและแนวปฏิบัติสำคัญที่สุดที่จะน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 32) ได้กำหนดงานบริหารสถานศึกษาตามการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยกำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการศึกษาประกอบด้วย 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมงานทั้ง 4 งาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาและให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คือ มุ่งสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน คุณธรรมจริยธรรม ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร เพราะจะได้ใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ทั้งหลายมาดำเนินการบริหารงานในโรงเรียน ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษาเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีคุณภาพตามต้องการ ผู้บริหารจึงเป็นผู้นำทางวิชาการมีทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้งานวิชาการยังรวมถึงการอบรมศีลธรรมจรรยาบรรณและความประพฤติของนักเรียนเพื่อให้เป็นคนดี

ของสังคม (รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2548, หน้า 29 - 30) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตม์โรจน์, 2543, หน้า 15)

โรงเรียนในฝัน หมายถึง โรงเรียนที่มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานทางการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับชุมชนและสังคมมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีความเชี่ยวชาญเป็น โรงเรียนต้นแบบในด้านการพัฒนาให้กับโรงเรียนอื่นได้ โดยการใช้การบริหารจัดการแนวใหม่ที่มุ่งพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้านทั้งด้านวิชาการ กระบวนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และการบริหารจัดการ โดยมุ่งหวังให้เด็กไทยเป็นคนดี มีคุณภาพและมีอนาคตที่สดใส สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันนับเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติให้มีคุณภาพได้มีการคัดเลือกโรงเรียนจากการแสดงความคิดเห็นของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ปกครองอำเภอละ 1 โรงเรียน ได้ประกาศชื่อโรงเรียนในฝันทั่วประเทศ จำนวน 921 โรงเรียน จาก 795 อำเภอ 81 กิ่งอำเภอ และ 45 เขตของกรุงเทพมหานครกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนในฝันในการดำเนินงานโครงการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกลยุทธ์หลักให้โรงเรียนใช้ดำเนินการ 5 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดีล่องตัว มีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะกลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นผู้มีอาชีพมีทักษะในการปฏิบัติงานสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษากลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดและกลยุทธ์ที่ 5 ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง อันเกิดจากพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรประชาสังคมในรูปแบบของผู้อุปถัมภ์และผู้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติร่วมพัฒนาวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข, หน้า 4)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน ได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 และตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการ ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะการดำเนินงาน

ด้านวิชาการส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติของครู ที่ผ่านมาก็มักจะประสบปัญหาและมีข้อจำกัด ในการปฏิบัติงานหลายอย่างซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจตัดสินใจเอง เป็นส่วนใหญ่ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารน้อย ผู้บริหารสถานศึกษา ขาดความสามารถในการโน้มน้าวผู้ได้บังคับบัญชาให้ตอบสนองต่อความต้องการความสำเร็จของ โรงเรียนอาจเป็นสาเหตุให้คุณภาพผู้เรียนที่ปรากฏอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (O - NET) ประจำปีการศึกษา 2559 ซึ่งโรงเรียนในฝันมีคะแนน ต่ำกว่าโรงเรียนอื่น ๆ ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากครูไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ การกำหนดหน้าที่และการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถและการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2, 2561)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและ การนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและ การประเมินผล ของครู โรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ให้มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 จำแนกตามเพศวุฒิการศึกษาและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

### คำถามของการวิจัย

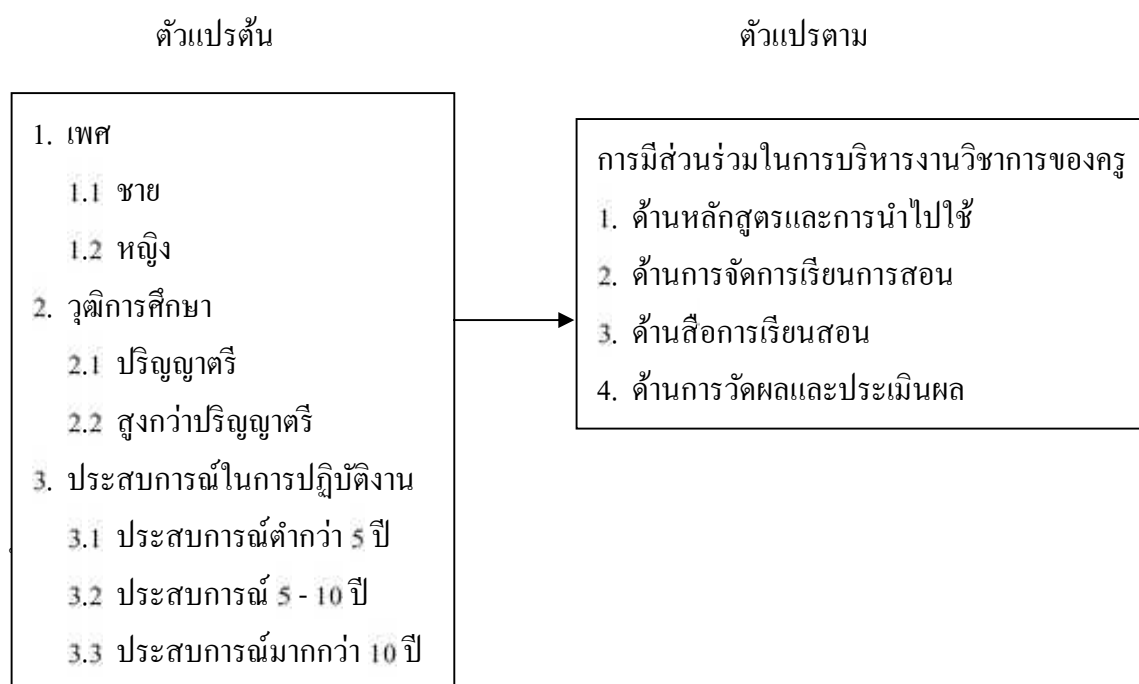
1. การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่

## สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

## กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามแนวทาง ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดประกอบกับปัญหาที่พบบ่อยในโรงเรียนในฝันเกี่ยวกับการบริหาร วิชาการตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและ ประเมินผล โดยศึกษาเปรียบเทียบความเห็นของครูจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ ในการทำงานดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ให้เพิ่มมากขึ้น
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปวางแผนและพัฒนาบุคลากร ตลอดจนให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

## ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล

### 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 110 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม

### 3. ตัวแปรที่ศึกษา

#### 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

##### 3.1.1 เพศ

###### 3.1.1.1 ชาย

###### 3.1.1.2 หญิง

##### 3.1.2 วุฒิการศึกษา

###### 3.1.2.1 ปริญญาตรี

###### 3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี



### 3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

#### 3.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

#### 3.1.3.2 5 - 10 ปี

#### 3.1.3.3 มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

#### 3.2.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

#### 3.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

#### 3.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

#### 3.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษา

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยการคิดสร้างสรรค์และความคิดเชิงวิพากษ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารงานในองค์การ

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมหรือการดำเนินการที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมความรู้สึกให้ครูทำงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และสนองต่อความต้องการของครูแต่ละคนทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูงในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะและเสนอแนะทางเลือก เปิดโอกาสให้ครูร่วมงานกับผู้บริหารในการตัดสินใจและการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เพื่อดำเนินการด้านวิชาการมี 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เพื่อดำเนินการด้านวิชาการมี 4 ด้าน ประกอบด้วย

การใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินไปใช้วางแผนบริหารหลักสูตร พัฒนาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญเหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์ให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งบูรณาการความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรอย่างมี ประสิทธิภาพ

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง เทคนิคและแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ ในการวัดผลประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียน เช่น การสร้างเครื่องมือวัดผล การจัดทำบันทึก การพัฒนาการคุณภาพผู้เรียนด้านต่าง ๆ การจัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตัดสินผลการเรียน

4. ครู หมายถึง ผู้สอนที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียน โดยวิธีต่าง ๆ ของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

5. เพศ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของครูผู้สอนโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 แบ่งเป็น 2 เพศ คือ ชายและหญิง

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูผู้สอนโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

6.1 ปริญญาตรี หมายถึง ครูผู้สอนโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ที่จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี

6.2 สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ครูผู้สอนโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ที่จบการศึกษาสูงสุดสูงกว่าระดับปริญญาตรี

7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้สอนปฏิบัติงานในโรงเรียน แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหลายแห่ง ตั้งแต่เริ่มบรรจุเป็นครูจนถึงปัจจุบัน โดยใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนปีของ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์

7.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี

7.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี หมายถึง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี

7.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี หมายถึง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี

8. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นและเป็นโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2

9. โรงเรียนในฝัน หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ประกอบไปด้วย 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดหนองกันเกรา โรงเรียนบ้านชำห่อ โรงเรียนบ้านชุมแสงโรงเรียนบ้านสองสลึง และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 43 (บ้านคลองเขต)

10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา ที่รับผิดชอบและดูแลโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอแก่ง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา

11. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนหรือสถานศึกษาโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์แบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขนาด ดังนี้

11.1 โรงเรียนขนาดเล็กถึงขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1- 600 คน

11.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601 - 1,500 คน

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
2. ขอบข่าย ภารกิจบริหารและจัดการสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการ
4. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับบริหารแบบมีส่วนร่วม
5. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

#### ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดระดับประถมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่เขตบริการใน 3 อำเภอของจังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 87 โรงเรียน แบ่งเป็นเครือข่ายการศึกษาจำนวน 6 เครือข่าย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2, 2561, หน้า 8) ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนารูปแบบนวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น การพัฒนานวัตกรรมที่จะดำเนินโครงการกิจกรรมให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพโดยสร้างกลไกส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือกำกับดูแลสถานศึกษาที่มีสภาพและบริบทที่แตกต่างกันให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นการสร้างขีดสมรรถนะการบริหารจัดการให้มีศักยภาพปรับปรุงบทบาทวิธีการทำงานให้เชื่อมประสานกันการพัฒนาบุคลากรและการสร้างทีมงานคุณภาพตลอดจนการสร้างเครือข่ายการมี

ส่วนร่วมจัดการศึกษาให้บูรณาการทำงานร่วมกันทุกด้านบนแนวคิดการบริหารจัดการเชิงพื้นที่: จัดตั้งศูนย์โรงเรียนคุณภาพ (Rayong 2 Area Based School) โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างจิตสมรรถนะการใช้ความสามารถและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้สูงสุด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาได้รับ โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน ดังนี้

### วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำแห่งนวัตกรรมจัดการศึกษาสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่วิถีพอเพียง

### ค่านิยมองค์กร

ระยอง 2 มุ่งมั่นสร้างสรรค์ประสิทธิผล

Rayong 2 RACE

R = Responsible      ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

A = Alert                รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

C = Creative            สร้างสรรค์

E = Effective            ประสิทธิภาพ

### พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ
2. พัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทุกระดับอย่างมืออาชีพ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
4. ส่งเสริม สนับสนุน ฟื้นฟู อนุรักษ์สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

### ยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำ ทั้งด้าน โอกาสและคุณภาพ
2. ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้
3. ยุทธศาสตร์บูรณาการประสานความร่วมมือ
4. ยุทธศาสตร์รื้อรากเหง้าเท่าทันสังคม

### เป้าหมาย

1. ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทุกคน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องใส่ใจ

ในการสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

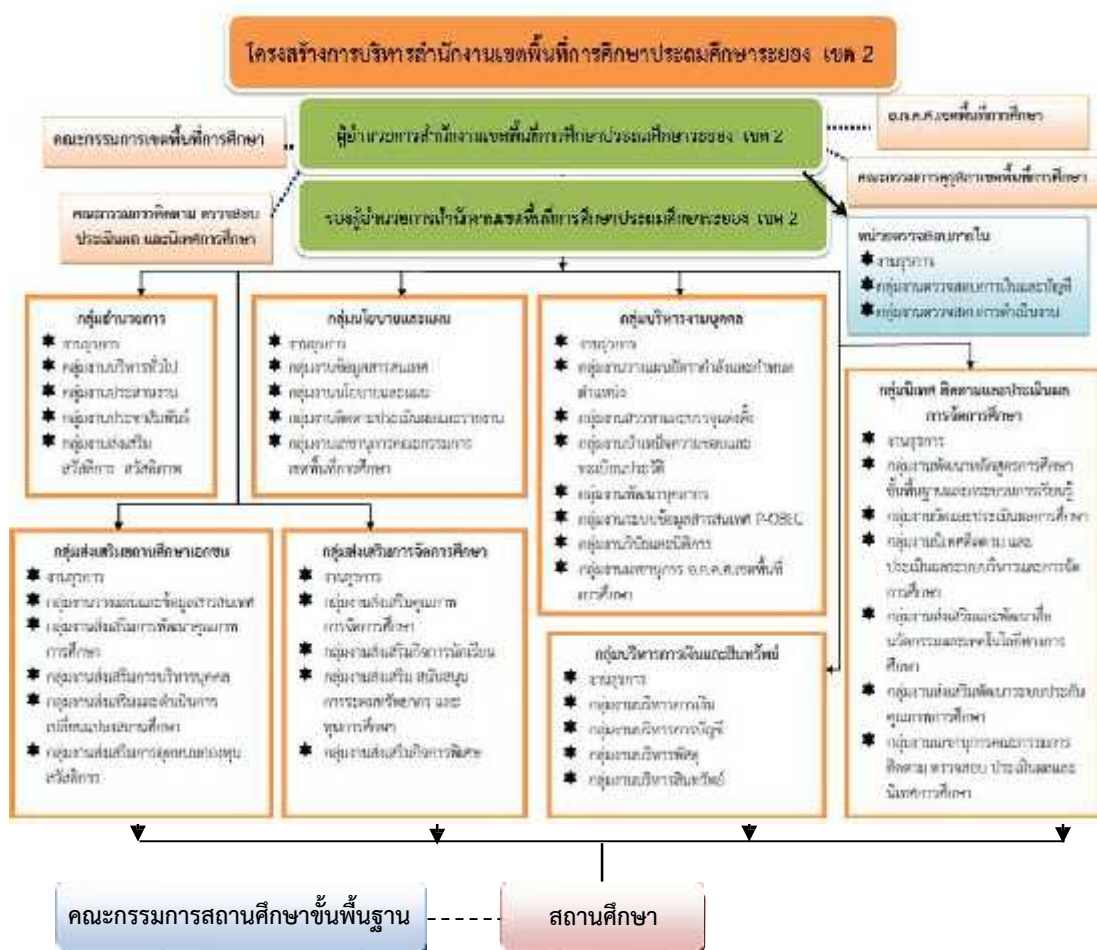
3. ทุกภาคส่วนของจังหวัดต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ต้องติดตามการทำงานทุกประเด็น และรายงานความเคลื่อนไหวเป็นระยะ

**สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ได้จัดโครงสร้างการบริหารงานดังนี้**

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
3. กลุ่มบริหารงานบุคคล
4. กลุ่มนโยบายและแผน
5. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
6. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
7. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
8. กลุ่มตรวจสอบภายใน

สามารถเขียนเป็นแผนภาพประกอบโครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหาร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2, 2557, หน้า 2)

**อำนาจหน้าที่**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2, 2557) ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่กับการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษาและแผนการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าวด้วย
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดการและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชนการปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถานบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

### **ขอบข่าย ภารกิจบริหารและจัดการสถานศึกษา**

การปฏิรูปการศึกษาเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในทางการศึกษาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นทั้งคนดี เก่ง มีความสุข มีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพจึงได้มีการปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารใหม่โดยนำหลักการ ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี ซึ่งเรียกว่า “ธรรมภิบาล” มาบูรณาการใน การบริหารและจัดการ การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักธรรมภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่



การดำเนินงานด้านวิชาการงบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป ดังข้อบ่งชี้และภารกิจดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก, หน้า 32)

### **งานวิชาการ**

ข้อบ่งชี้ของงานประกอบด้วยงานต่าง ๆ รวม 12 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรการวิจัย เพื่อพัฒนาการคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การนิเทศ การศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมด้านความรู้วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคลากร ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานบันอื่นที่จัดการศึกษา

### **งานบริหารบุคลากร**

ข้อบ่งชี้ของงาน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ รวม 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและ กำหนดตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู และบุคลากรศึกษา การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน วินัยการรักษาวินัย การออกจากราชการด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ตาย ลาออก ถูกให้ออกจากราชการ

### **งานงบประมาณ**

ข้อบ่งชี้ของงาน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ รวม 6 ด้าน ได้แก่ การจัดทำและเสนอ ของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินการ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการบริหารการเงิน การบริหารบัญชีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

### **งานบริหารทั่วไป**

ข้อบ่งชี้ของงาน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ รวม 19 ด้าน ได้แก่การดำเนินการธุรการงาน เลขานุการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานงานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลข่าวสารสนเทศการ ประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาการจักระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรงานเทคโนโลยี สายสนเทศการส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียนการส่งเสริมและ ประสานงานการศึกษาในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมจัดกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุน การศึกษาของบุคลากร ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถานบันอื่นที่จัดการศึกษางานประสาน

ราชการกับเขตพื้นที่การศึกษากับหน่วยงานอื่นการจัดระบบควบคุมในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้

สรุป ภารกิจในการบริหารสถานศึกษาด้วยประกอบงานทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้บริหารและครูจะต้องมีความรู้ความสามารถและความเข้าใจ ภาระหน้าที่ดังกล่าว และให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในด้านวิชาการเพียงด้านเดียวเท่านั้น

## การบริหารงานวิชาการ

### ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนการบริหารงานด้านอื่นนั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญตามขอบข่ายของงานวิชาการเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการชี้วัดความสำเร็จคุณภาพ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน (จันทรานี สงวนนาม, 2545, หน้า 143) ได้มีนักศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 192) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตาม เป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ คงเทียง (2545, หน้า 192) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกประเภทที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 5-9) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจ สถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 163) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษา

### **ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ**

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของนักศึกษาที่กล่าวไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 34) ได้กล่าวว่า การบริหารวิชาการหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ

อำภา บุญช่วย (2537, หน้า 2) กล่าวว่า ไม่มีสถานศึกษาใดไม่ได้จัดให้มีงานด้านวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรือเรียกได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน

ปัญญา แก้วกีร (2545, หน้า 17) กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่างานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน เป็นเครื่องมือชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนและเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าการบริหารงานอื่น ๆ ส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ

### **หลักการบริหารงานวิชาการ**

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2551, หน้า 9) ได้กล่าวหลักการบริหารวิชาการที่สำคัญดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารนำไปสู่ความเป็นเลิศของงานวิชาการ องค์ประกอบของตัวชี้วัดเป็นตัววัดผลผลิต และกระบวนการของปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้บริหารได้รับพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น

โดยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ และ การประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะการพัฒนาในงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือ จากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการวิชาการ โดยการมีเป้าหมาย ใน การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไป ตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในการดำเนินการก็สามารถปรับปรุง แก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การได้ผลผลิต ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้ง การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลตามที่คาดหวังดั่งนั้น การลงทุน ในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดด้วยเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไร ในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุและเทคโนโลยี และใช้เวลาน้อย

4. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่ควบคุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียน หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศ การศึกษา และหลักวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์

#### ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 145) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักสูตรและบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรของการจัดระบบ
  - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 1.3 สื่อการเรียนรู้
  - 1.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

สุภาวิตา ทองซิง (2548, หน้า 5) กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการ 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้วยการจัดผลประเมินและเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

อริย์ เอ็มโอด (2548, หน้า 22) กล่าวถึงขอบข่ายวิชาการ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและบริหารหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศภายใน
4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 31) ได้ระบุถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ประกอบด้วย 17 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนด้านวิชาการ
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมการสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและ

สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พษยัศัคคิ ของจติ (2552, หน้้า 32) ก้้าหนดขอบข้้ายตามภการกิจหลัก 6 ด้้าน ดั้งนี้

1. ด้้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ด้้านการวัด ประเมิน และเทียบโอนผลการเรียน

4. ด้้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ส้้านักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้้า 6) ได้ระบุถึงขอบข้้าย

งานวิชาการ ประกอบด้วย 12 ด้้าน ดั้งนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ด้้านวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการ ผลงานวิจัย และหน่วยงานทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้นส่วนมากมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายบริหารงานวิชาการสอดคล้องกัน มีเพียงรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันบ้าง สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านวัดและประเมินผลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

### 1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

การบริหารการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการจัดการในการใช้หลักสูตรทั้งหมดเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้ตามจุดหมายตามหลักสูตรการบริหารการใช้หลักสูตรจึงเป็นกระบวนการจัดการที่สำคัญยิ่งผู้ที่ทำหน้าที่บริหารการใช้หลักสูตรของแต่ละหน่วยงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการใช้หลักสูตรเป็นอย่างดีจึงจะสามารถบริหารการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีนักการศึกษาให้ความหมายของหลักสูตรและการใช้หลักสูตรไว้หลายท่าน ดังนี้

วิโรจน์ มังคะละมณี (2540, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการบริหารการใช้หลักสูตรในโรงเรียนว่าหมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารการใช้หลักสูตรในโรงเรียนก็คือผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการการใช้หลักสูตรในภาพรวมกระบวนการใช้หลักสูตรในโรงเรียน และมีทักษะการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และบรรลุตามเป้าหมาย

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 40 - 41) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีมุ่งหมายไว้ หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้าคือ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และหลักสูตรยังเหมือนแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายตามต้องการ

ปรีชา บุญอนันต์ (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประสพการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในทั้งนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ มีทักษะเกิดความคิด และมีเจตคติที่ดีอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตรวมถึงเอกสารหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผลอันจะทำให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการและประสพการณ์ต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ตั้งไว้

เกรียงศักดิ์ อากลับ (2546, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง โครงการและมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นไว้เป็นระบบในแต่และโปรแกรมการศึกษา เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนและความต้องการของสังคม เพื่อให้ผู้เรียนในการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 159) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม หรือเป็นที่รวบรวมของทางเลือกที่เหมาะสมต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้

สรุปได้ว่าด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำแผนการสอน การจัดหาหนังสือ แบบเรียน มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินไปใช้วางแผนบริหารหลักสูตรพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

## 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องอำนวยความสะดวก ให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนการสอน ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนว่า เป็นภารกิจสำคัญยิ่งของสถานศึกษา เพราะเป็นการพัฒนาผู้เรียน โดยตรงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่หวังไว้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 151) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพว่า ต้องดำเนินการด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ และได้กำหนดให้งานด้านการเรียนการสอนเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดประมวลการสอน การจัดทำแผนการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม การเลือกตารางเรียน การจัดทำคู่มือครูด้านวิชาการ การจัดทำคู่มือนักเรียน การจัดทำห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน และปรับปรุงการเรียนการสอน

เกรียงศักดิ์ อากลับ (2546, หน้า 23) ได้สรุปว่าการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการพัฒนาผู้เรียน โดยผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ร่วมมือการทำอย่างไร จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ



สรุป ด้านการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์ให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งบูรณาการความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

### 3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร องค์ประกอบที่สำคัญ คือ วัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540, หน้า 180) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยในการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอน ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นมา รวมทั้งวิธีการสอนตลอดจนในกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 221) กล่าวถึงการจัดทำสื่อการสอนว่า ครูสามารถจัดทำขึ้นใช้เอง โดยใช้วัสดุท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้ ตลอดจนวัสดุที่ซื้อเข้ามาในราคาถูกหรือได้รับมาจากการบริจาคเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงวิชาที่สอน คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ อายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน และลักษณะของห้องเรียน

เกรียงศักดิ์ อาจกลับ (2546, หน้า 28) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง อุปกรณ์และวิธีการที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสนุกและน่าสนใจ การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล สื่อมันต้องตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งต้องประหยัดและคุ้มค่า

ปรีชา บุญอนันต์ (2544, หน้า 18) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยในการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สมยศ สังสอาด (2544, หน้า 20-21) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ สื่อเล็ก ๆ ที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพเสียงและตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน ตำราของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ป้ายนิเทศ ฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นภาพเลือน ฟิล์ม แลบบนถึงเสียง โดยแบ่งย่อยเป็นวัสดุที่เสนอความรู้โดยตัวมันเอง และวัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไกเป็นตัวนำเสนอความรู้

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สื่อใหญ่ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครูและนักเรียน ต้องอาศัยวัสดุมาใส่ในตัวของมัน สื่อประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพเคลื่อน เครื่องฉายข้ามศีรษะ โทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เป็นต้น

3. สื่อประเภทวิธีการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น การสาธิต การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละครและหุ่น การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ การสอนโดยใช้วัสดุทัศนูปกรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน และการจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้ อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพ

สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

สรุป ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ทักษะกระบวนการและคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

#### 4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้ถึงจุดหมายปลายทางตามหลักสูตร ต้องการผลจากการวัดจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ

การวัดผลและประเมินผลมีความสำคัญในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นกิจกรรมทางวิชาการ เพราะการวัดผลประเมินผลทำให้ทราบว่า การเรียนการสอน ได้ผลเพียงใด หรือบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 86) ได้ให้ความหมายการวัดผลและประเมินผลว่าเป็นกระบวนการในการกำหนดค่าตัวเลขให้กับสิ่งของหรือเหตุการณ์ใด ๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ ส่วนการประเมินผลเป็นกระบวนการในการใช้ดุลยพินิจหรือค่านิยมในการพิจารณาตัดสินคุณค่าความเหมาะสมหรือสัมฤทธิ์ผลของเหตุการณ์ โครงการหรือสิ่งอื่นใดหลังจากการเปรียบเทียบผลการวัดกับเป้าหมายหรือกับวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่กำหนด

เกรียงศักดิ์ อาจกลับ (2546, หน้า 46) ได้สรุปว่าการวัดผลและประเมินผลเป็นการใช้เครื่องมือค้นหาหรือตรวจสอบในทางปริมาณหรือคุณภาพที่จะทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมสอดแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของการเรียนการสอน ที่ได้ดำเนินมาตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540, หน้า 246) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลว่าเป็นกระบวนการสอบว่านักเรียนรู้จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ โดยการประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลขณะเรียน และการประเมินผลหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอผลการตรวจวัดจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ครูผู้สอนได้ไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ด้านวัดผลและประเมินผล หมายถึง เทคนิคและแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียน เช่น การสร้างเครื่องมือวัดผล การจัดทำบันทึก การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่าง ๆ การจัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตัดสินผลการเรียน

## หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management) มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายในบริบทที่แตกต่างกันไว้ในหลายประการ ดังนี้

จันทรานี สวงนาม (2545, หน้า 69) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึงการบริหารส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งด้านการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ และปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมิน

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความคิดเชิงวิพากษ์ของพวกเขาในการแก้ไขปัญหาการบริหารที่สำคัญซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ได้บังคับบัญชาและต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องที่แท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาและแสดงความห่วงใย

สมเดช สีแสง (2547, หน้า 229) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่าการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total quality control หรือ TQC)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management) หมายถึง กระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยการคิดสร้างสรรค์และความคิดเชิงวิพากษ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารงานในองค์กร

### แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีวิวัฒนาการมาจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human relation approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรม (Behavioral approach) บุคคลที่เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดนี้ คือ แมรี ปาร์คเกอร์ فولเลต (Mary parker follet) โดยได้เขียนบทความชื่อ Dynamics administration บรรยายให้ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร โดยวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์และพยายามให้นายทุนคิดถึงคนงานบ้าง ไม่ใช่คิดแต่เรื่องเงินเพียงอย่างเดียวแนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนโดยเอลตัน เมโย (Elton Mayo) และเอฟ.เจ โรธลิสเบอร์เกอร์ (F.J. Roethlisberger)

แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961, pp. 100 - 112 cited in Jenet, 1986) เป็นนักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จทั้งระดับบุคคลและระดับสังคมผลการศึกษาพบว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ

1. ความสัมฤทธิ์ผล (Need for achievement) เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ มีความวิตกกังวลเมื่อไม่ประสบความสำเร็จ
2. ความต้องการความผูกพัน (Need for achievement) เป็นความต้องการการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและเป็นสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น
3. ความต้องการมีอำนาจบารมี (Need for power) ได้แก่ ความต้องการรับผิดชอบบุคคลอื่นต้องการควบคุมและให้ผู้อื่นให้โทษแก่ผู้อื่นได้

โดยสาระสำคัญอีกหลายประการของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961, pp. 100 - 102) คือ ผู้ที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจในด้านความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูงหรือกล่าวได้ว่า ความสำเร็จในงานจะทำได้ โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ ถ้าแต่ละคนมีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้หน่วยงานของหน่วยงานสำเร็จไปด้วยกัน

ลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 16 - 24) เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่าการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วย

ระบบที่ 1: เผด็จการ (System 1: Exploitative authoritative) เป็นการใช้อำนาจเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นการบริหารองค์การที่เน้นหน้าที่และโครงสร้างแบบอำนาจนิยมสูง

ระบบที่ 2: เผด็จการแบบมีศิลป์ (System 2: Benevolent authoritative) ซึ่งการใช้อำนาจแบบเมตตา ใช้ระบบสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง นายจ้างต้องทำให้ลูกจ้างเชื่อมั่น

ระบบที่ 3: การปรึกษาหารือ (System 3: Consultative) ระบบนี้เป็นการบริหารแบบมีความมั่นคง แต่ฝ่ายบริหารไม่มีการเชื่อมั่น และไว้วางใจอย่างเต็มที่ในตัวผู้บังคับบัญชา

ระบบที่ 4: กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4: Participative group) เป็นระบบการขยายขอบเขตความสัมพันธ์และความเป็นมิตรกันระหว่างเจ้านายกับลูกจ้างในระดับสูงจากการมีส่วนร่วมในการทำงานแบบกลุ่ม

อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 26 - 31) กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามีแนวความคิดพื้นฐาน ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องของมนุษย์ (Assumption about humannature) ตามแนวคิดของ แมคเกรเกอร์ (McGregor) มี 2 แนวทาง คือ ทฤษฎี x และ ทฤษฎี y ตามแนวคิดของทฤษฎี x เชื่อว่า มนุษย์ขี้เกียจและขาดความรับผิดชอบ ดังนั้น ต้องการใช้วิธีบังคับหรือควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนทฤษฎี y เชื่อว่ามนุษย์มีความขยัน ชอบทำงานโดยเฉพะอย่างยิ่งถ้าสภาพทำงานมีความเหมาะสม และมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยไม่ถูกบังคับก็จะมี ความรับผิดชอบมากขึ้น
  2. ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์การของโรงเรียน (Concept of school organization) แนวความคิดของการบริหารปัจจุบันเชื่อว่า องค์การไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือการสำหรับการบรรลุ เป้าหมายหรือผลผลิตเชิงปริมาณเท่านั้น แต่องค์การเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตและพัฒนาด้วย
  3. ในรูปแบบการตัดสินใจ (Decision making style) การตัดสินใจสั่งการในระดับสถานศึกษา ต้องมีลักษณะร่วมมือกันใช้อำนาจระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนศิษย์เก่าเพื่อสะท้อน สภาพการณ์ปัจจุบัน ความต้องการในอนาคต ซึ่งจะต้องระดมสติปัญญาและแนวคิดให้สมาชิกได้มี โอกาสเรียนรู้และพัฒนาให้บริหาร โรงเรียนได้สำเร็จ อีกทั้งยังสร้างความรู้สึกร่วมกันกับ โรงเรียนด้วย
  4. ตามทฤษฎีของเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni) เกี่ยวกับภาวะผู้นำ (Leadership style) ได้จัดระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ระดับ คือภาวะผู้นำด้านเทคนิคภาวะผู้นำ ด้านมนุษย์ ภาวะผู้นำทางการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์ และภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม
  5. ตามทฤษฎีของเฟรน และราเวน (French & Raven) ที่ว่าด้วยที่มาของอำนาจ (Source of power) กลยุทธ์การใช้อำนาจ (Use of power) ในการบริหาร โดยทั่วไปมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ นั่นได้แบ่งที่มาของอำนาจพื้นฐานเป็น 5 แบบ ได้แก่ อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจจากการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง และอำนาจจากความรู้ ความเชี่ยวชาญ
  6. ทักษะเฉพาะในการบริหาร (Management skills) ทักษะการบริหารแบบใหม่ ๆ ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในองค์การ เช่น การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจ ใช้ทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง ใช้กลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา องค์การ เป็นต้น
  7. การใช้ทรัพยากร (Use of resource) สถาบันการศึกษามีอำนาจในการใช้และบริหาร ทรัพยากรด้วยตนเองมากขึ้นทำให้สถานศึกษาได้บริหารงานตามสถานการณ์ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องสิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณ เวลาการควบคุมและตรวจสอบ
- โดยสรุปแล้วการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐานมาจากความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการพื้นฐาน ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์การของโรงเรียน รูปแบบ การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบภาวะผู้นำ กลยุทธ์ในการใช้อำนาจ ทักษะเฉพาะ ในการบริหารตามทฤษฎีการบริหาร ตลอดจนความอิสระในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเอง

### องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สวอนสเบิร์ก (Swanaburg, 1996, pp. 391 - 394) แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม
2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment)
3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives)
4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy)

ลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 223) ได้แสดงความคิดเห็นสาระสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรมีความคล่องตัวเป็นไปตามอิสระ
4. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิภิริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร
5. การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์กร เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
6. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมตนเองและเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก
7. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้งานมีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย

ดวงแก้ว กอแก้ว (2543, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาได้ขอความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงาน
2. การกระจายอำนาจในการบริหาร ได้แก่ การใช้คณะกรรมการและกลุ่มงานเฉพาะกิจในการปฏิบัติงาน การให้อิสระให้กับพนักงานในการดำเนินงานที่รับผิดชอบ
3. การใช้อำนาจในการตัดสินใจ ได้แก่ การให้พนักงานในสิทธิในการตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบโดยไม่ต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนผู้บริหารทุกคนในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม



4. การไว้ใจซึ่งกันและกันในองค์กร ได้แก่ การมอบหมายงานให้ตรงตามกับความรู้ความสามารถและมีการมอบหมายให้พนักงานได้ปฏิบัติงานใหม่ ๆ

ดังนั้น จึงสรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารมีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพัน และร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานให้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไป

### ประโยชน์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2553, หน้า 67) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความคิดมากกว่า เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ระดมความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ดังนั้น การที่จะได้ความคิดดี ๆ ในการปฏิบัติงานจึงมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในเชิงจิตวิทยา คือ ทำให้การต่อต้านลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นวิธีที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบดูว่าสิ่งที่ตนเองรู้กับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชาู้เหมือนกันหรือไม่
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบเปิด สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นส่งเสริมให้การปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูงขึ้น ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ประสาร พรหมณา (2553, หน้า 34) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมพลังความสามัคคี การทำงานเป็นทีมเป็นกลุ่ม ทำให้มีการสนับสนุนการทำงานสร้างผลงาน ได้มากขึ้นในเวลาจำกัด
2. บุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ได้มีส่วนร่วมได้รับการยอมรับจากฝ่ายบริหารมีความภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้นทำงานอย่างเต็มความสามารถ ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น
3. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ลดความขัดแย้งลดการต่อต้านจากฝ่ายปฏิบัติ ได้มีโอกาสทำงานคิดร่วมตัดสินใจ ให้ลดปัญหาในการทำงานงานสำเร็จได้รวดเร็วเพราะความรับมือจากทุกคนทุกฝ่าย



4. ทำให้เกิดกระบวนการประชาธิปไตย เป็นกระบวนการที่ร่วมมือกันแบ่งงานกันทำ ร่วมรับผิดชอบ เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการบริหาร การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ เป็นการเพิ่มผลผลิตเพิ่มคุณภาพงาน ทำให้การใช้ทรัพยากรประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

5. การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีการทำงานควบคุมงานเอง เป็นการแบ่งเบาภาระของฝ่ายบริหารให้ลดลง ทำให้ฝ่ายบริหารทำหน้าที่บริหารได้อย่างเต็มที่ ทำให้ผลงานดีที่สูงขึ้น แสดงถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหาร การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย เกิดการต่อต้านลดลงส่งเสริมการยอมรับมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นำไปสู่การตัดสินใจในคุณภาพมากขึ้น

### การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารสถานศึกษางานวิชาการถือว่าเป็นงานสำคัญ ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร เพราะงานวิชาการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับทุกงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของสถานศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2551, หน้า 22) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ว่าการบริหารงานวิชาการต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะ และการพัฒนางานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิดร่วมทำและร่วมประเมิน

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551, หน้า 78 - 79) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการว่า ผลจากการกระจายอำนาจ ทำให้สถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้รองรับการกระจายอำนาจ ทำให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียน ต้องเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming cycle's) คือ วงจร PDCA ในการขับเคลื่อนงาน ได้แก่ การวางแผน P-Plan การดำเนินการ D-Do การติดตามประเมินผล C-Check และการพัฒนาปรับปรุง A-Act งานวิชาการของโรงเรียนมี 12 ด้าน มีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูแยกรายด้าน ดังนี้

ด้านการวางแผนหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร จัดทำสารสนเทศ

เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบการปฏิบัติด้านการวัดผลประเมินผลให้มากขึ้น โดยให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วมปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่ผลงานวิจัยของ โรงเรียนมากขึ้น

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มากขึ้น โดยการสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น

ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนให้มากขึ้น โดยการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการนิเทศการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย

ด้านการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการบริการแนะแนวของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มากขึ้น

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพภายในให้มากขึ้น โดยดำเนินการให้ครอบคลุมระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินการบริการความรู้สู่ชุมชนให้มากขึ้น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และนำวิทยาการต่าง ๆ มาเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนอื่นให้มากขึ้น ในรูปแบบการสนับสนุนวิทยากร การสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนข้อมูล

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม โดยสำรวจและศึกษาความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แล้วนำข้อมูลมาวางแผน พร้อมทั้งหามาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครู

สรุป การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมหรือการดำเนินการที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมความรู้สึกให้ครูทำงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และสนองต่อความต้องการของครูแต่ละคนทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูงในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะและเสนอแนะทางเลือก เปิดโอกาสให้ครูร่วมงานกับผู้บริหารในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

## ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ดังนี้

### 1. เพศ

เพศกับการมีส่วนร่วมในการจัดศึกษามีส่วนสำคัญ เนื่องจากเพศชายและเพศหญิง มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมต่างกัน โดยสังคมไทยจะมีความนิยมว่าผู้ชายเป็นผู้นำ ผู้หญิงต้องเป็นผู้ตาม กิจกรรมเพื่อส่วนรวมมักเป็นเรื่องของผู้ชาย ดังนั้น การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านเพศจึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ดังจะเห็นได้จากสุเทพ ทรัพย์อักษรณ์ (2539, หน้า 100-101) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความที่อดอย

ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลวิจัย พบว่า ครูเพศชายและครูเพศหญิง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันและมงคล อิดเหล็ก (2543, หน้า 72 - 81) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ครูชายครูหญิงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน สั่งการในการบริหารแตกต่างกัน โดยครูชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนมากกว่าครูหญิง นอกจากนี้อรุณศรี พัทธภรณ์ (2553, หน้า 51 - 52) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้างานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้างานเพศชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนมากกว่าหัวหน้างานเพศหญิง จิราพร พุทธจีน (2553, หน้า 58) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับปัญญาма เจริญวงศ์ (2554, หน้า 83 - 84) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถม อำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าเพศหญิง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสามารถสรุปได้ว่าเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ การอบรมเลี้ยงดู วัฒนธรรมและบทบาทในสังคม เพราะฉะนั้นในกลุ่มประชาชนที่มีเพศต่างกันก็จะมีผลส่งต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน

## 2. วุฒิกการศึกษา

ระดับการศึกษาหรือวุฒิกการศึกษาเป็นปัจจัยหรือตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจและสำคัญ เพราะการศึกษาทำให้คนที่มีความรู้ ความคิดที่กว้างไกล รู้จักตนเอง รู้จักใช้ชีวิตให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามสภาพความจริง เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแสวงหาการมีส่วนร่วมในองค์กรหรือชุมชนที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะในชนบทคนที่มีความรู้หรือได้รับการศึกษาสูง ๆ ย่อมเป็นที่เชื่อถือให้ความเคารพยกย่องปฏิบัติตามเพราะเขาเชื่อว่าเพราะคนเหล่านั้นมีประสบการณ์ต่าง ๆ มาก มีเหตุผลในการอธิบายขยายความได้ดีกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำกว่าสอดคล้องกับรุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์ (2551, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และ

ผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
สิงห์บุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานหลักสูตรและ  
ด้านกรณีศึกษาใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเอกพัฒน์ เอกวงษา  
(2552, หน้า 65) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียน  
ขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
สระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05  
นอกจากนี้รุ่งตะวัน ศรีลาฤทธิ (2555, หน้า 64) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการมีส่วนร่วมการ  
บริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง  
มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และอรุ โฉมทัย ส่งศรี (2555, หน้า 96) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครู  
ในการบริหารงานวิชาการของครูอำเภอบ้านฉางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
ระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05  
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำวุฒิการศึกษามาศึกษา น่าจะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับ  
การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู

### 3. ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกัน  
โดยทั่วไปไม่สามารถหาคำตอบที่แน่นอนได้ระหว่างผู้ที่เริ่มปฏิบัติงานใหม่ๆ หรือผู้ที่ผ่านการทำงาน  
มานานแล้ว ผู้ใดที่จะปฏิบัติงานหรือการตัดสินใจได้ดีกว่ากัน โดยประสพการณ์ทำงาน หมายถึง  
ระยะเวลาในการทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน นับตั้งแต่วันที่บรรจุหรือวันที่  
ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสมุทพร ชำนาญ (2554, หน้า 252) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในงานและ  
ความผูกพันต่อองค์กรมีความสัมพันธ์กับอายุ และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในองค์กรส่งผลต่อ  
ความรู้สึกมั่นคงในงานและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และนวลจันทร์ พรรณพิจิตร (2549,  
หน้า 72) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูประถมศึกษา  
กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสพการณ์  
พบว่าครูประถมศึกษาที่มีประสพการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมใน  
การตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสพการณ์ต่ำกว่า 15 ปีและวิสุทธิ สิทธิรักษ์  
(2550, หน้า 61) ได้ศึกษาเรื่องโอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียน  
ประถมศึกษาในอำเภอเรือเสาะ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าครูที่มีประสพการณ์ทำงานต่างกัน  
มีโอกาของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ  
ทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน นอกจากนี้บัวผัน ชันดี (2551, หน้า 73)

ได้ศึกษาการเรื่องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่าข้าราชการครูที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสิริพร ขงเพชร (2553, หน้า 82) ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 โดยรวม ข้าราชการที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อ การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาศึกษา น่าจะเป็นตัวแปรที่สำคัญ ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานบริหารงานวิชาการของครู

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### งานวิจัยในประเทศ

จากเอกสารงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการและการมี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนนั้น มีผู้ศึกษา ดังนี้

นเรศ ยุ่นประสงค์ (2540) ได้ศึกษาเรื่องการให้ครูมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่าลักษณะการให้ครู มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียน ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 6 งานคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยส่วนรวม พบว่าผู้บริหาร ส่วนใหญ่ใช้ลักษณะการให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 5 วิธี เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ วิธีที่ 5 คือ ผู้บริหารปรึกษารือกับผู้ได้บังคับบัญชาแล้วร่วมกันตัดสินใจเป็นอันดับแรก วิธีที่ 4 คือ ผู้บริหารปรึกษารือกับผู้ได้บัญชาแล้วตัดสินใจ วิธีที่ 2 คือ ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการ โดยใช้ข้อมูล ของตัวเองและขอข้อมูลเพิ่มจากผู้ได้บังคับบัญชา วิธีที่ 1 คือ ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการ โดยใช้ข้อมูล ของตัวเองและวิธีที่ 3 คือ ผู้บริหารปรึกษากับผู้ได้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนที่มีนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ลักษณะการให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน โดยส่วนรวม พบว่า งานวิชาการใช้ลักษณะการให้ครูมีส่วนร่วม

ตัดสินใจวิธีที่ 2 คือ ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการ โดยขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ได้บังคับบัญชา ในงาน บุคลากรและงานธุรการ การเงินและพัสดุ ใช้วิธีที่ 1 คือ ผู้บริหารตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลของตัวเอง เป็นอันดับแรก งานอาคารสถานที่การตัดสินใจวิธีที่ 3 คือ ผู้บริหารปรึกษาหารือกับผู้ได้บังคับบัญชา เป็นรายบุคคลแล้วตัดสินใจเอง ส่วนงานกิจการนักเรียนและงานความสัมพันธ์ชุมชน ใช้ลักษณะ การตัดสินใจข้อที่ 5 คือ ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับผู้ได้บังคับบัญชาแล้วร่วมกันตัดสินใจ

สุทธิณีย์ เรื่องฤทธิ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ใน 4 ด้าน คือ การกำหนดเป้าหมาย การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การร่วมตัดสินใจและการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ การกำหนดเป้าหมาย การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสารและการตัดสินใจ โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจฉิมา ปรีชาวัฒน์ชัย (2546) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดทำแผนการสอนด้านกระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล การบริหารงานวิชาการในระดับปานกลางอยู่ 3 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดหลักสูตร ของสถานศึกษา ด้านเทคนิควิธีสอน และด้านห้องปฏิบัติการและสื่อการเรียนการสอน การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการปฏิรูป การเรียนรู้ของผู้บริหารและครู รวมทุกด้าน และรายชื่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

วิรุยทศ แสงสิริวัฒน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านการไว้วางใจด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิทักษ์ เหมือนศาสตร์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย



4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านการวัดและประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานเขตบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงาน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ครูมีส่วนร่วมมากที่สุด และด้านนิเทศภายในครูมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

วัชรระ ชันธสมบัติ (2553) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 สรุปผลการวิจัย ดังนี้ ระดับการดำเนินการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ตามความเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา คือ ด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ด้านการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ตามความเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิริพร ยงเพชร (2553) ศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของข้าราชการครูของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ ส่วนการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากันจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### งานวิจัยต่างประเทศ

ฟอว์เลอร์ (Fowler, 1986, p. 3204) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐ



Southeastern เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการสังการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงาน
2. ครูอาจารย์ที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กับครูอาจารย์โรงเรียนที่ไม่เปิด

โอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงานแตกต่างกัน

เจนเจ็ท (Jenet, 1986, p. 1802) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจสังการแบบมีส่วนร่วม และแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของ วรูม และเยคตอน (Vroom & Yetton, 1973) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารในวิทยาลัยจำนวน 108 คน ปรากฏว่าผู้บริหารร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสังการและผลการวิจัยสรุปว่า

1. การตัดสินใจของผู้บริหารไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัว แต่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

2. การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึงอายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน

4. ผู้บริหารเพศหญิงและเพศชายใช้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

เลคเทอร์ (Letteri, 1990, p. 4292) ได้วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 เรื่อง คือ เรื่องแรก วิเคราะห์กระบวนการสื่อสารและการบรรลุข้อตกลงในการบริหารคนงานแบบมีส่วนร่วม เรื่องที่สอง วิเคราะห์โครงสร้างขององค์กรในระบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เรื่องที่สาม วิเคราะห์ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ปรากฏว่าเรื่องแรก แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารที่ดี ทำให้เกิดการพัฒนา การมีส่วนร่วมอย่างไม่ถูกบีบบังคับ โดยสมาชิกของกลุ่มจะบรรลุความเห็นร่วมกันอย่างมีเหตุผล เรื่องที่สองชี้ให้เห็นว่า ระบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทำให้คณะทำงานทำหน้าที่อย่างอิสระ เป็นการแสวงหาการมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง ซึ่งจะต้องให้ตัวแทนคนงานอยู่ในระดับของสายการบังคับบัญชาในองค์กร และจะต้องให้คนงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ด้วย ส่วนเรื่องที่สามกล่าวว่า ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นประโยชน์สูงสุดและมีความเหมาะสมในเรื่องสิทธิของบุคคลและการพัฒนาตนเอง

ไซเบิร์ต (Sicbert, 1991 p. 1975) ได้ศึกษาถึงบทบาทของครูใหญ่ในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนลอนดอน ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาโรงเรียนและการกระจายการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อค้นพบของงานวิจัย คือ ครูใหญ่ เป็นกลไกสำคัญของการทำงานและผู้กระตุ้น

ดัก (Duke, 1992) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทที่เน้นในเรื่องต่อไปนี้ คือ การบริหารงานวิชาการว่าด้วยทักษะการอ่าน โดยมี

โปรแกรมพัฒนาทักษะทางภาษา การจัดโครงสร้างการสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียนและวันหยุด การบริหารกิจการนักเรียน ว่าด้วยความเข้มงวดด้านระเบียบวินัยนักเรียน การบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้ครูพัฒนาแก้ไขการสอนตามความต้องการของนักเรียนภายใต้การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นระบบ

มีแกน (Meegan, 1989, p. 139) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการพัฒนาคุณภาพของครู โรงเรียนคาทอลิกในรัฐวิสคอนซิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขึ้นตอนของการมีส่วนร่วมในการวางแผน และแนวความคิดของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการวางแผน คือ หลักสูตรและครูใหญ่มีทักษะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของโรงเรียนในแง่บวกมากกว่าครูทั่วไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจ โดยการเปิดโอกาสให้ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนในองค์กรเกิดพฤติกรรมร่วมในกระบวนการทำงาน อันนำไปสู่การบริหารงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่งมีจำนวน 5 โรงเรียน ครูจำนวน 110 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตาม  
ขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่	60	46
ขนาดกลาง/เล็ก	50	40
รวม	110	86

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ  
แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบคำถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูในพื้นที่ สังกัดสำนักงาน  
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้  
ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งลักษณะ  
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบเป็น 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วม  
ในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมาก การมีส่วนร่วม  
ในการบริหารงานวิชาการปานกลาง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อยการมีส่วนร่วม  
ในการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

## การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีขั้นตอน และวิธีการสร้างเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำเนื้อหาวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's scale)

3. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือรวมทั้งตัวอย่างเครื่องมือจากรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบสอบถามข้อมูล

4. กำหนดนิยามศัพท์ตามเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นกรอบกำหนดการสร้างแบบสอบถาม

5. สร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมข้อมูลและสิ่งที่คุณวิจัยต้องการศึกษา โดยใช้เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนิยามศัพท์เฉพาะเป็นกรอบกำหนดข้อคำถามการวิจัย

## การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแยกออกเป็นการหาความเที่ยงตรงการทดสอบค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นมีขั้นตอนดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาแล้ว เสนออาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ขอความอนุเคราะห์ให้ตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- |  |  |
|--|--|
| 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี | อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา |
| 1.2 ดร.ธนวิน ทองแพง                        | อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา |
| 1.3 นายศักรินทร์ สายัณห์                   | ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองก้นกรร อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง             |

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านมาปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อเท่ากับ 1.0

3. เสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

4. นำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนกผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำไว้ได้นำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.58 ถึง 0.90 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient method) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติพบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 พร้อมทั้งแจ้งวันเวลาในการขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองที่โรงเรียนซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. นำผลการคำนวณวิเคราะห์ความมุ่งหมายและสมมติฐานตามที่กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 72)

- 4.51 - 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $SD$ )
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษาสถิติ ที่ใช้คือ การทดสอบค่า ( $t$ - test)
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
$SD$	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$n$	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$t$	แทน ค่าสถิติการแจกแจงที ( $t$ - distribution)
$f$	แทน ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ ( $F$ - distribution)
$p$	แทน ความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
$MS$	แทน ค่าความแปรปรวน (Mean squares)
$SS$	แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบน (Sum squares)
$df$	แทน ระดับช่วงชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)

#### การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน



## ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

**ตอนที่ 1** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูที่ปฏิบัติการสอนโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อมูลส่วนตัวของครู	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	27	31.40
- หญิง	59	68.60
รวม	56	100
วุฒិการศึกษา		
- ปริญญาตรี	58	67.44
- สูงกว่าปริญญาตรี	28	32.56
รวม	86	100
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
- ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี	21	24.42
- ประสบการณ์ 5 - 10 ปี	31	36.05
- ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี	34	39.53
รวม	86	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 59 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 เพศชาย 27 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 67.44 และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 36.05 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 24.42

**ตอนที่ 2** ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ดังตารางที่ 3 - 7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหาร  
งานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
ระยอง เขต 2

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	<i>n</i> = 86		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.20	0.66	มาก	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.13	0.73	มาก	3
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.07	0.72	มาก	4
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.17	0.72	มาก	2
รวม	4.14	0.62	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก  
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดผลและ  
ประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	$n = 86$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	$SD$		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.28	0.63	มาก	3
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.31	0.62	มาก	1
3. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน	4.23	0.71	มาก	5
4. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น	4.24	0.72	มาก	4
5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหา จัดซื้อ คัดเลือกเอกสารประกอบหลักสูตร	4.19	0.78	มาก	6
6. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.31	0.66	มาก	2
7. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้หลักสูตร	4.08	0.84	มาก	7
8. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตร	4.08	0.87	มาก	9
9. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์	4.08	0.84	มาก	7
รวม	4.20	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	n = 86		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ	3.91	1.05	มาก	7
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนรวมของโรงเรียน	3.97	1.00	มาก	6
3. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำแผนการสอนและแผนการจัดประสบการณ์	4.26	0.79	มาก	2
4. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสอนซ่อมเสริม	4.15	.094	มาก	5
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู	4.27	0.91	มาก	1
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.79	มาก	4
7. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายใน	4.21	0.80	มาก	3
รวม	4.13	0.73	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำแผนการสอนและแผนการจัดประสบการณ์ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายในตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ด้านสื่อการเรียนการสอน	$n = 86$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	$SD$		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน	4.14	0.74	มาก	2
2. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการผลิตสื่อให้แก่ครู	4.13	0.78	มาก	3
3. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน	4.15	0.78	มาก	1
4. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารการจัดการเก็บรักษาสื่อ	4.08	0.79	มาก	4
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้และให้บริการยืมสื่อ	4.07	0.82	มาก	5
6. ท่านมีส่วนร่วมในการ กำกับติดตามผลการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร	4.01	0.87	มาก	6
7. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	3.99	0.90	มาก	8
8. ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินการใช้สื่อมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	4.00	0.89	มาก	7
รวม	4.07	0.72	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการผลิตสื่อให้แก่ครูตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชยอง เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล	$n = 86$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	$SD$		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา	4.08	0.90	มาก	6
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	4.09	0.89	มาก	5
3. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	4.15	0.81	มาก	4
4. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้	4.17	0.78	มาก	3
5. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	4.34	0.71	มาก	1
6. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	4.20	0.82	มาก	2
รวม	4.17	0.72	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชยอง เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาและ มีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

**ตอนที่ 3** ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู  
โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ  
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 8 - 13

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหาร  
งานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
ระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	เพศชาย		ระดับ	อันดับ	เพศหญิง		ระดับ	อันดับ
	(n = 27)				(n = 59)			
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.29	0.71	มาก	2	4.16	0.63	มาก	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.29	0.71	มาก	2	4.06	0.73	มาก	3
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.13	0.70	มาก	3	4.04	0.74	มาก	4
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.40	0.76	มาก	1	4.07	0.68	มาก	2
รวม	4.28	0.67	มาก		4.08	0.59	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน  
อยู่ในระดับมาก ครูเพศชาย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา  
น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ค่าเฉลี่ยอันดับที่ 1 คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลค่าเฉลี่ยอันดับที่ 2  
คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้และด้านการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยอันดับที่ 3 คือ  
ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูเพศหญิง โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ย  
จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล  
และด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน  
จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย ( <i>n</i> = 27)		หญิง ( <i>n</i> = 59)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.29	0.71	4.16	0.63	.86	.39
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.29	0.71	4.06	0.73	1.37	.18
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.13	0.70	4.04	0.74	.50	.62
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.40	0.76	4.07	0.68	2.04	.05*
รวม	4.28	0.67	4.08	0.59	1.37	.18

\* $p \leq .05$

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน  
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมี  
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหาร  
งานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
ของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี ( <i>n</i> = 58)				สูงกว่าปริญญาตรี ( <i>n</i> = 28)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.13	0.68	มาก	1	4.35	0.60	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.77	มาก	3	4.33	0.60	มาก	3
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.02	0.78	มาก	4	4.18	0.58	มาก	4
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.09	0.76	มาก	2	4.34	0.59	มาก	2
รวม	4.07	0.65	มาก		4.30	0.53	มาก	



จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอนครูที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษา

การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	วุฒิการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ปริญญาตรี ( <i>n</i> = 58)		สูงกว่าปริญญาตรี ( <i>n</i> = 28)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.13	0.68	4.35	0.60	-1.46	.15
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.77	4.33	0.60	-1.73	.09
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.02	0.78	4.18	0.58	-1.00	.32
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.09	0.76	4.34	0.59	-1.51	.14
รวม	4.07	0.65	4.30	0.53	-1.63	.11

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 2 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี (n = 21)				ประสบการณ์ 5 - 10 ปี (n = 31)				ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี (n = 34)			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	4.20	0.72	มาก	1	4.16	0.69	มาก	2	4.24	0.60	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.08	0.87	มาก	4	4.13	0.78	มาก	3	4.17	0.60	มาก	3
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.11	0.84	มาก	2	4.06	0.76	มาก	4	4.06	0.62	มาก	4
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.08	0.83	มาก	3	4.21	0.68	มาก	1	4.19	0.70	มาก	2
รวม	4.12	0.68	มาก		4.14	0.66	มาก		4.16	0.56	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ด้านสื่อการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ด้านการวัดและประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>ms</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	.08	2	.04	.09	.91
	ภายในกลุ่ม	36.60	83	.44		
	รวม	36.68	85			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.10	2	.05	.09	.91
	ภายในกลุ่ม	45.08	83	.54		
	รวม	45.18	85			
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.06	2	.03	.06	.94
	ภายในกลุ่ม	44.49	83	.54		
	รวม	44.55	85			
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.25	2	.13	.24	.79
	ภายในกลุ่ม	43.44	83	.52		
	รวม	43.69	85			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.02	2	.01	.03	.97
	ภายในกลุ่ม	32.51	83	.39		
	รวม	32.53	85			

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์  
ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

## บทที่ 5

### สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 จำนวน 110 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.58 - 0.90 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $SD$ ) การทดสอบค่าที ( $t$ -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

### สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะกับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำแผนการสอนและแผนการจัดประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยการนิเทศภายใน

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประกอบการสอนท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการผลิตสื่อให้แก่ครู

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

## อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาแปลผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัด การเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนถือว่างานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียน จะต้องมีการกำกับอย่างใกล้ชิดเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจสร้างขวัญ กำลังใจให้กับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและขณะนี้เป็นยุค ของการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายของโรงเรียนในพื้นที่ จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนสำคัญ ยิ่งในการพัฒนางานทางด้านวิชาการ และต้องส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับอุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็น งานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับอรุณทิพย์ ส่งศรี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของครูอำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อผู้วิจัยได้มีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า มีประเด็น สำคัญรายด้านที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะกับผู้เรียน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ได้มีการจัดประชุม การอบรมเตรียมความพร้อม เกี่ยวกับแนวทาง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมในการจัดทำ โดยมี การอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรสถานศึกษายังได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากตำรา เอกสาร และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับสังัด อุทรานนท์ (2532, หน้า 263) ซึ่งกล่าวถึงการเตรียมบุคลากรว่า ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการให้ความรู้และ ชี้นำให้ผู้ที่ใช้หลักสูตรมีความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น การประชุมชี้แจง การอบรม สัมมนาเช่นเดียวกับธำรง บัวศรี (2542, หน้า 305) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสำเร็จจุลวง ก็ต่อเมื่อมีการเตรียมการที่จำเป็นอย่างหนึ่ง คือ การเตรียมบุคลากรและสอดคล้องกับอรุณทิพย์

ส่งศรี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู ครูมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำแผนการสอนและแผนการจัดประสบการณ์ ครูมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยการนิเทศภายใน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือค้นคว้าความรู้ และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนตลอดจนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าความรู้ และทดลองฝึกปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะค้นพบสาระสำคัญของบทเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ และสามารถแสดงออกและมีเหตุผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 19) จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนผลักดันให้ครูได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนทั้งแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ครูผู้สอนก็มีความรู้ตื่นตัวที่จะปฏิรูปการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สอดคล้องกับอรุณทิพย์ ส่งศรี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน เรียนรู้ครูมีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการผลิตสื่อให้แก่ครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิตสื่อและจัดหาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยตนเองจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น การเรียนการสอนในปัจจุบัน จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร องค์ประกอบที่สำคัญคือ วัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น ครูจำเป็นต้องมีการติดตามและร่วมกันสรรหา และพัฒนาสื่อต่างๆ ที่มีประโยชน์และมีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน กิตติมา ปรีดีดิกล (2532, หน้า 69) ได้เสนอแนวทางการจัดสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ได้ผลดีไว้คือ จัดหาสื่อที่ทันสมัยและปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้การได้ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะการใช้การรักษา และซ่อมแซม



สื่อประเภทต่าง ๆ ฝึกกระตุ้นให้ครู และนักเรียนสนใจการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกิดานันท์ มลิทอง (2543, หน้า 5) ที่กล่าวถึงเทคโนโลยีการศึกษาว่า หมายถึง เป็นการประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวความคิดอุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งในด้านการขยายงานและด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียน การสอนครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ 3 ด้าน คือ การนำเอาเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตวัสดุ การสอนแนวใหม่ รวมถึงการใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ และคมสัน อุดมสารเสวี (2542, หน้า 44) ที่กล่าวถึงสื่อการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูนำมาเป็นตัวกลางในการเรียนรู้อาจมีครูผู้สอน หรือเรียนรู้ด้วยตนเอง สื่อการสอนส่วนนวัตกรรมทางการศึกษาหมายถึงวิธีการใหม่ ๆ การปฏิบัติใหม่ ๆ ทางการศึกษาซึ่งแปลกไปจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นการค้นพบใหม่หรือเป็นการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสม และต้องมีการทดลอง พัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้มีผลดีทางปฏิบัติเพียงแต่ยังไม่แพร่หลาย ยังไม่ถูกนำมาใช้ทางการศึกษาโดยทั่วไป และสอดคล้องกับอรุณทัย สงศรี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงครูมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษาครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระแสแห่งการปฏิรูปการศึกษาหรือว่าเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นใหม่ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียนมีอาจหลีกเลี่ยงได้ จะต้องคอยเอาใจส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนอย่างถูกต้องและจริงจัง สนับสนุนให้ครูสร้างเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เป็นระบบชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน สอดคล้องกับ อรุณทัย สงศรี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่

นัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญครูเพศชายกับครูเพศหญิงเท่าเทียมกัน เพศไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในงานวิชาการเพราะงานวิชาการใช้สติปัญญาความรู้ความเข้าใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันครูเพศชายและเพศหญิงได้รับการศึกษาอบรม สม่ำเสมอ จึงมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกันผู้บริหารได้มากขึ้นซึ่งมักจะเห็น เพศชายและเพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิชาการอยู่เสมอ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับอรุโณทัย ส่งศรี (2555, หน้า 95) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูศูนย์ประสานงาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับพรภิรม ศรีโมสาร (2555, หน้า 76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 1 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูเพศชายมีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจมากกว่าครูเพศหญิง ส่งผลให้ครูเพศชายมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลแตกต่างจากครูเพศหญิงอีกทั้งความเชื่อ ดังเดิมเกี่ยวกับวัฒนธรรมในสังคมไทยที่มักจะยกย่องให้ผู้ชายเป็นผู้นำและผู้หญิงเป็นผู้ตาม (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535, หน้า 248) จึงทำให้ครูเพศชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารงานโรงเรียนของครูเพศชายกับครูเพศหญิงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปัญจมา เจริญวงศ์ (2554, หน้า 83 - 84) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียน ของครูโรงเรียนประถม อำเภอมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระของ เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชาย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าเพศหญิง

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระของ เขต 2 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน แต่การปฏิบัติงานใน สถานศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระของ เขต 2 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ได้พัฒนาให้ครูมีความรู้และทักษะใน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยไม่ได้แยกตามวุฒิการศึกษา ประกอบกับการส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ทำให้ครูทุกคนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับพีรชัช ชังเถา (2556, หน้า 87) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานของ วิทยาลัยสารช่างชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับเอกพจน์ โพธิวรรณ (2557,

หน้า 74) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับวิมลวรรณ ยอดยง (2557, หน้า 90) ได้ศึกษาการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ส่วนมากจะแต่งตั้งให้ครูที่มีประสบการณ์มากหรือได้ปฏิบัติงานมานาน จึงได้ทราบปัญหาและเห็นการเปลี่ยนแปลงตลอดจนแนวทาง หรือวิธีการแก้ไขต่าง ๆ มาแล้ว เป็นหัวหน้าคณะทำงานและดูแลครูใหม่ ซึ่งเมื่อใดที่เกิดปัญหา ๆ หรือเหตุการณ์ที่มีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นก็สามารถปฏิบัติได้ทันที ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยจะมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่า มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอ จึงมีความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติมาเป็นอย่างดี เมื่อมีเหตุการณ์หรือมีปัญหาให้แก้ไขหรือได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติงานก็สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีเช่นกัน นอกจากนี้การปฏิบัติงานในโรงเรียนได้มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับพรภิมล ศรีโมสาร (2555, หน้า 76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับกายเพชร สมเพชร (2557, หน้า 91) ได้ศึกษาการศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับทัศนีย์ เสียงหวาน (2557, หน้า 100) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตรของครู เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินการของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครู เพื่อให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ภายใต้กรอบการวัดผลและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ครูได้มีส่วนร่วมกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา และปฏิบัติตามระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ส่งผลให้การวัดผลประเมินผลของสถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

### 2. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของครูกับความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

2.2 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

## บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ก. พล 1996.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธิทิสส์.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2553). *กฎกระทรวง เรื่อง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร และการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ฉบับที่ 2*. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). *คู่มือที่เลี้ยง โรงเรียนในฝัน*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายโครงการพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- กายเพชร สมเพชร. (2557). *การศึกษามหาวิทยาลัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2532). *กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- เกรียงศักดิ์ อาจกลับ. (2546). *พฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชุมพร*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คมสัน อุดรสารเสวี. (2542). *เทคโนโลยีการศึกษา*. สกลนคร: โครงการตำราเฉลิมพระเกียรติ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *การฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- จิราพร พุทธิชัย. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา*. วิชานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รัช. (2551). *การบริหารวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- ดวงแก้ว กอแก้ว. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานความผูกพันในองค์กรและเจตคติต่อองค์กร: กรณีศึกษาธนาคาร กรุงทพจำกัด (มหาชน) สาขาบางกะปิ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนีย์ เสียงหวาน. (2557). *การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. *The city Journal*, 4(85), 30.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- นเรศ ชุ่นประสงค์. (2540). *การให้ครูมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี*. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวลจันทร์ พรรณพิจิตร. (2549). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารงาน โรงเรียนของครู โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัวผัน ขันดี. (2551). *การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า กับกลุ่มตัวอย่าง*. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 3(1), 72.
- ประสาร พรหมณา. (2553). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. สระแก้ว: โรงเรียนบ้านพรหมนิมิต.
- ปรีชา บุญอนันต์. (2544). *ความต้องการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- ปัทมา ปรีชาวัฒน์ชัย. (2546). *การบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ปัญญา เจริญวงศ์. (2554). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัญญา แก้วกัญญา. (2545). *การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- พงษ์ศักดิ์ ขจรจิต. (2552). *ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านแหลมแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรภิมล ศรีโมสาร. (2555). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 เหลือจันทร์*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิทักษ์ เหมือนศาสตร์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พีรชัช ชังเถา. (2556). *สภาพการบริหารงานของวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มงคล อัดเหล็ก. (2543). *การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งตะวัน ศรีลาฤทธิ. (2555). *ความต้องการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์. (2551). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). *รีเอ็นจิเนียริงระบบราชการไทย: ข้อเขียนจากประสบการณ์การบริหารงาน ดร.รุ่ง แก้วแดง (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์มติชน จำกัด (มหาชน).
- วัชรระ ชันธสมบัติ. (2553). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่มี ครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครราชสีมา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิมลวรรณ ยอดยง. (2557). *การตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ มังคละมณี. (2540). *ยุทธศาสตร์การบริหารการใช้หลักสูตรในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- วิสุทธิ ลิทธิรักษ์. (2550). *ศึกษาโอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษาภาครัฐในอำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส*. ม.ป.ท.
- วีรยุทธ แสงสิริวัฒน์. (2550). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สังัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมเดช สีแสง. (2547). *คู่มือการบริหาร โรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ*. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.



สมยศ สังข์อาด. (2544). *ความต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมศักดิ์ คงเทียง. (2545). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมุทร ชำนาญ. (2554). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ*. ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: การพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. ม.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรินทิวานกราฟฟิค.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2. (2557). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. เข้าถึงได้จาก <http://www.rayong2.go.th/website/>. 15 มกราคม 2561

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2. (2561). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. เข้าถึงได้จาก <http://www.rayong2.go.th/website/>. 10 เมษายน 2561

สิริพร ขงเพชร. (2553). *การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุทธิชัย เรืองฤทธิ. (2545). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุเทพ ทรัพย์อาภรณ์. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความถี่ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: The knowledge Center.*
- สุภาวิตา ทองชิง. (2548). *ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.*
- อรุโณทัย ส่งศรี. (2555). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครู อำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ม.ป.ท.*
- อรุณศรี พัชราภรณ์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานของหัวหน้างานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อารีย์ เอ็มโอด. (2548). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- เอกพัฒน์ เอกวงษา. (2552). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เอกพจน์ โพธิวรรณ. (2557). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอปองน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- Duke, D. L. (1992). *Teaching: An introduction*. New York: McGraw-Hill.
- Fowler, M. B. (1986). The relationship between teacher's perceived participation in educational decision making and teacher morale in selected elementary schools in targeted Southeastern States. *Dissertation Abstracts International*, 46(1), 3204-A.
- Jenet, F. (1986). *The Potter' dictionary of materials and techniques* (2<sup>nd</sup> ed.). London: A & C Black.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Letteri, R. (1990) A critical theory of participatory management systems. *Dissertation Abstracts International*, 51(12), 4292-A.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- McGregor, D. M. (1960). *The human side of enterprise*. New York: McGraw-Hill.
- Meegan, E. A. (1989). Participation in the quality of catholic elementary school in Milwaukee *Dissertation Abstracts International*, 47(2), 1139-A.
- Siebert, R. A. (1991). The principal's role in school change. *Dissertation Abstracts International*, 52(6), 1975-A.
- Swansburg, R. C. (1996). *Management and leadership for nurse managers* (2<sup>rd</sup> ed.). Bonton: Jones and Bartlett.
- Vroom, V. H., & Yetton, P. W. (1973). *Leadership and decision making*. Pittsburgh: University Of Pittsburgh.

ภาคผนวก

#### ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

## (สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.039

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

8 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย  
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงงานนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

2. เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56920350 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.สถาพร พงุฑพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประยูร อิมสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

## (สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.040

ภาควิชาการบริหารการศึกษา  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา  
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

15 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56920350 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.สถาพร พงษ์พิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประยูร อิมสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ว.041

ภาควิชาการบริหารการศึกษา  
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา  
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

20 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56920350 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.สถาพร พงษ์พิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประยูร อิมสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811



**ภาคผนวก ข**  
**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**

### แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

#### คำชี้แจง

1. ผู้กรอกแบบสอบถามนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
  2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ  
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม  
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
  3. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ให้ดียิ่งขึ้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำไปใช้เพื่อการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในฝันเท่านั้น โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด
- ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอขอบคุณในความร่วมมืออันดียิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ช่อผกา ศรีจันทร์อินทร์

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

## ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน  ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โรงเรียน

ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

ประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

## ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

### คำชี้แจง

1. โปรดตอบคำถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามความเป็นจริงในสถานศึกษา
2. ระดับคุณภาพการมีส่วนร่วมในงานบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
  - 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย
  - 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ				
		5	4	3	2	1
1.	<b>ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้</b> ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
3.	ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน					
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น					
5.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหา จัดซื้อ คัดเลือกเอกสารประกอบหลักสูตร					
6.	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน					
7.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้หลักสูตร					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ				
		5	4	3	2	1
8.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตร					
9.	ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์					
10.	<b>ด้านการจัดการเรียนการสอน</b> ท่านมีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึง ความรู้ความสามารถ					
11.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนรวมของโรงเรียน					
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำแผนการสอน และแผนการจัดประสบการณ์					
13.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสอน ซ่อมเสริม					
14.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียน การสอนของครู					
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
16.	ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง การจัดการเรียนการสอน โดยกรณีพิเศษภายใน					
17.	<b>ด้านสื่อการเรียนการสอน</b> ท่านมีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อ ประกอบการเรียนการสอน					
18.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการผลิตสื่อให้แก่ครู					
19.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครู ผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน					
20.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารจัดการ การเก็บรักษาสื่อ					
21.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้และ ให้บริการยืมสื่อ					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ				
		5	4	3	2	1
22.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร					
23.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
24.	ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลประเมินการใช้สื่อมาปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
25.	<b>ด้านการวัดผลประเมินผล</b>					
	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา					
26.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา					
27.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน					
28.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้					
29.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
30.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี  
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา  
 มหาวิทยาลัยบูรพา

**ภาคผนวก ค**

ตารางการแสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความเป็นสาระทางวิชาการ ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในพื้นที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3		
<b>ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้</b>						
1.	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหา จัดซื้อ คัดเลือก เอกสารประกอบหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและการจัดประสบการณ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
<b>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</b>						
10.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนรวมของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำแผนการสอนและแผนการจัดประสบการณ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้



ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3		
13.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการสอน ซ่อมเสริม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียน การสอนของครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง การจัดการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายใน <b>ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้</b>	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการผลิตสื่อให้แก่ครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารจัดการ การเก็บรักษาสื่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้และ ให้บริการยืมสื่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.	ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลประเมินการใช้สื่อ มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3		
<b>ด้านการวัดผลประเมินผล</b>						
25.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

## ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก ( $r$ )	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก ( $r$ )
1	.74	16	.90
2	.84	17	.83
3	.77	18	.65
4	.84	19	.69
5	.78	20	.79
6	.67	21	.72
7	.79	22	.58
8	.69	23	.73
9	.79	24	.75
10	.66	25	.75
11	.77	26	.68
12	.77	27	.77
13	.63	28	.81
14	.69	29	.70
15	.88	30	.74

หมายเหตุ: - ค่าอำนาจจำแนก ( $r$ ) รายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง .58 - .90

- ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98